

Brusel 3. června 2025
(OR. en)

9718/25

Interinstitucionální spis:
2025/0136(NLE)

TELECOM 176
CYBER 153

NÁVRH

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	3. června 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 265 final
Předmět:	Návrh ROZHODNUTÍ RADY o uzavření Rámcové úmluvy Rady Evropy o umělé inteligenci a lidských právech, demokracii a právním státu jménem Evropské unie

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 265 final.

Příloha: COM(2025) 265 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 3.6.2025
COM(2025) 265 final

2025/0136 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

**o uzavření Rámcové úmluvy Rady Evropy o umělé inteligenci a lidských právech,
demokracii a právním státu jménem Evropské unie**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

(1) SOUVISLOSTI NÁVRHU

• **Odůvodnění a cíle návrhu**

Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci („akt o AI“)¹, přijala Unie první komplexní nařízení o umělé inteligenci („AI“), jež stanoví celosvětový standard. Akt o AI, který vstoupil v platnost dne 1. srpna 2024, plně harmonizuje pravidla pro uvádění systémů AI na trh a do provozu a pro jejich používání v členských státech² s cílem podpořit inovace a zavádění důvěryhodné AI a zároveň chránit zdraví, bezpečnost a základní práva, včetně demokracie, právního státu a životního prostředí.

Své úsilí v oblasti regulace umělé inteligence zintenzivnily také různé mezinárodní organizace, včetně Rady Evropy, které si uvědomují přeshraniční povahu AI a potřebu mezinárodní spolupráce při řešení společných výzev, které s sebou tyto technologie přinášejí.

Výbor Rady Evropy pro umělou inteligenci („CAI“)³ v období od června 2022 do března 2024 vypracoval právně závaznou rámcovou úmluvu (dále jen „úmluva“), která má řešit potenciální rizika, jež AI představuje pro lidská práva, demokracii a právní stát.

Dne 17. května 2024 přijal Výbor ministrů Rady Evropy znění úmluvy⁴, souhlasil s otevřením úmluvy k podpisu ve Vilniusu (Litva) dne 5. září 2024 a vyzval členy Rady Evropy, další třetí země, které se podílely na její přípravě, a Unii, aby při této příležitosti zvážili její podpis, a zároveň připomněl, že úmluva je otevřena k přístupu i dalším státům, které nejsou členy Rady Evropy⁵.

Unie úmluvu podepsala dne 5. září 2024 poté, co bylo přijato rozhodnutí Rady (EU) 2024/2218 ze dne 28. srpna 2024 o podpisu Rámcové úmluvy Rady Evropy o umělé inteligenci a lidských právech, demokracii a právním státu jménem Evropské unie⁶. Úmluvu při této příležitosti rovněž podepsaly Andorra, Gruzie, Island, Izrael, Černá Hora, Norsko, Moldavská republika, San Marino, Spojené království a Spojené státy americké. Je otevřena k podpisu ostatním členům Rady Evropy i dalším nečlenským státům, které se v průběhu času na jejím vypracování podílely. Po jejím vstupu v platnost může Výbor ministrů Rady Evropy postupem stanoveným v článku 31 úmluvy vyzvat k přistoupení i jakýkoli nečlenský stát Rady Evropy, který se na vypracování této úmluvy nepodílel.

V této souvislosti je účelem tohoto návrhu rozhodnutí Rady zahájit proces uzavření úmluvy jménem Unie za podmínek stanovených v rozhodnutí Rady 2024/2218, kterým se schválí její podpis. Uzavření první mezinárodní dohody o AI představuje pro Unii cennou příležitost k

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 ze dne 13. června 2024, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci a mění nařízení (ES) č. 300/2008, (EU) č. 167/2013, (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 a (EU) 2019/2144 a směrnice 2014/90/EU, (EU) 2016/797 a (EU) 2020/1828 (akt o umělé inteligenci).

² Akt o AI, 1. a 8. bod odůvodnění.

³ [Rozhodnutí o práci Výboru pro umělou inteligenci na 132. zasedání Výboru ministrů – následná opatření, CM/Inf\(2022\)20, DD\(2022\)245.](#)

⁴ Rámcová úmluva Rady Evropy o umělé inteligenci a lidských právech, demokracii a právním státu, Vilnius, 5.9. 2024, CETS 225.

⁵ CM/Del/Dec(2024)133/4.

⁶ Rozhodnutí Rady (EU) 2024/2218 ze dne 28. srpna 2024 o podpisu Rámcové úmluvy Rady Evropy o umělé inteligenci a lidských právech, demokracii a právním státu jménem Evropské unie, ST/12385/2024/INIT, Úř. věst. L, 2024/2218.

podpoře společného přístupu k regulaci AI na mezinárodní úrovni a k poskytnutí rámce pro spolupráci se členy Rady Evropy a třetími zeměmi, které se staly smluvními stranami úmluvy.

- **Obsah úmluvy**

Cílem úmluvy je zajistit, aby činnosti v rámci životního cyklu systémů AI byly plně v souladu s lidskými právy, demokracií a právním státem.

Smluvní strany úmluvy ji budou muset provést prostřednictvím vhodných legislativních, správních nebo jiných opatření k uplatnění jejích ustanovení, a to na základě odstupňovaného a diferencovaného přístupu v závislosti na závažnosti a pravděpodobnosti nepříznivých dopadů. Úmluva by měla být v Unii prováděna výhradně prostřednictvím aktu o AI, který plně harmonizuje pravidla pro uvádění na trh, uvádění do provozu a používání systémů AI, a případně dalšího příslušného *acquis* Unie.

Oblast působnosti úmluvy zahrnuje systémy AI, které mohou potenciálně zasahovat do lidských práv, demokracie a právního státu, a to na základě diferencovaného přístupu. Zásady a povinnosti stanovené v úmluvě se budou vztahovat na činnosti v rámci životního cyklu systémů AI prováděné orgány veřejné správy nebo soukromými subjekty jednajícími jejich jménem. Pokud jde o soukromý sektor, smluvní strany jsou povinny řešit rizika a dopady vyplývající z činností v rámci životního cyklu systémů AI prováděných soukromými subjekty způsobem, který je v souladu s předmětem a účelem úmluvy, ale mají na výběr, zda uplatní povinnosti vyplývající z úmluvy, nebo přijmou jiná vhodná opatření. Předloha úmluvy, která Unii zavazuje k tomu, aby prostřednictvím aktu o AI a dalšího příslušného *acquis* Unie prováděla zásady a povinnosti stanovené v kapitolách II až VI úmluvy týkající se činností soukromých subjektů, které uvádějí na trh, do provozu a používají systémy AI v Unii, je ke stávajícímu návrhu rozhodnutí Rady připojena jako příloha.

Činnosti v oblasti AI související s národní bezpečností jsou z oblasti působnosti úmluvy vyloučeny s tím, že musí být v každém případě prováděny způsobem, který je v souladu s platným mezinárodním právem v oblasti lidských práv a respektuje demokratické instituce a procesy. Úmluva rovněž vylučuje činnosti v oblasti výzkumu a vývoje týkající se systémů AI, které ještě nejsou k dispozici pro použití, pokud testování nebo podobné činnosti nemají potenciál zasahovat do lidských práv, demokracie a právního státu. V souladu se Statutem Rady Evropy nespádají záležitosti týkající se národní obrany do oblasti působnosti úmluvy.

Úmluva dále stanoví soubor obecných povinností a základních zásad, včetně ochrany lidské důstojnosti a individuální autonomie, jakož i podpory rovnosti a zákazu diskriminace. Kromě toho nařizuje respektovat soukromí a ochranu osobních údajů spolu s transparentností a dohledem s cílem zajistit odpovědnost. Jedna zásada je také věnována bezpečným inovacím a experimentování v kontrolovaném prostředí.

Zvláštní kapitola o opravných prostředcích rovněž předpokládá soubor opatření, jejichž cílem je zajistit dostupnost účinných opravných prostředků v případě porušení lidských práv v důsledku činností v rámci životního cyklu systémů AI. Zahrnuje také účinné procesní záruky a ochranná opatření pro osoby, jejichž práva byla používáním systémů AI významně dotčena. Kromě toho by měly být osoby upozorněny, že komunikují se systémem AI, a nikoli s člověkem.

Úmluva rovněž obsahuje kapitolu o opatřeních pro posuzování a zmírňování rizik a nepříznivých dopadů, která se mají provádět opakovaně a jejichž cílem je zjistit skutečné a potenciální dopady na lidská práva, demokracii a právní stát a přijmout vhodná preventivní a zmírňující opatření.

Úmluva dále stanoví, že smluvní strany by měly posoudit potřebu zákazu nebo moratoria na určité způsoby uplatňování systémů AI, které jsou považovány za neslučitelné s dodržováním lidských práv, fungováním demokracie nebo právního státu.

Úmluva stanoví mechanismus následných opatření v rámci konference smluvních stran úmluvy složené ze zástupců smluvních stran, která vede pravidelné konzultace s cílem usnadnit účinné používání a provádění úmluvy.

Úmluva také předpokládá mechanismus mezinárodní spolupráce jak mezi smluvními stranami úmluvy, tak ve vztazích se třetími zeměmi a příslušnými zúčastněnými stranami za účelem dosažení účelu úmluvy.

Každá strana úmluvy by dále měla na vnitrostátní úrovni zřídit nebo určit jeden nebo více účinných mechanismů pro dohled nad dodržováním povinností stanovených v úmluvě a provedených smluvními stranami.

- **Soulad se stávajícími ustanoveními v dané oblasti politiky**

Úmluva stanoví obecné zásady a povinnosti v oblasti ochrany lidských práv, demokracie a právního státu, které jsou plně v souladu s cíli aktu o AI a podrobnými požadavky na systémy AI a povinnostmi uloženými poskytovatelům a provozovatelům těchto systémů.

Definice systému AI v úmluvě je plně sladěna s definicí v aktu o AI, neboť obě vycházejí z definice těchto systémů v zásadách Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj pro AI⁷, čímž je zajištěna obecná shoda na tom, které digitální technologie představují AI.

Úmluva i akt o AI se rovněž řídí přístupem k regulaci systémů AI založeným na rizicích a obsahují zvláštní ustanovení o posuzování rizik a dopadů a o opatřeních ke zmírnění rizik. Akt o AI obsahuje zejména řadu příslušných zákazů a případů vysoce rizikového využívání systémů AI ve všech veřejných i soukromých sektorech, včetně oblasti demokracie a spravedlnosti. Podrobná pravidla a postupy pro vývoj, uvádění na trh a zavádění systémů AI v těchto oblastech obsažené v aktu o AI tak zajistí dodržování základních práv, demokracie a právního státu během celého životního cyklu AI.

Úmluva obsahuje zásady a povinnosti, které jsou již řešeny v aktu o AI, jako jsou opatření na ochranu lidských práv, bezpečnosti, spolehlivosti a odpovědnosti a opatření v oblasti správy dat, ochrany údajů, transparentnosti, dohledu, rovnosti, zákazu diskriminace, digitálních dovedností a gramotnosti.

Dalším společným prvkem obou právních nástrojů je transparentnost, včetně opatření týkajících se identifikace obsahu vytvořeného AI a informování osob o tom, že komunikují se systémy AI. Oba právní nástroje rovněž obsahují příslušná ustanovení o posuzování rizik a dopadů a řízení rizik, evidenci, sdělování (oprávněným subjektům a orgánům a případně dotčeným osobám), sledovatelnosti a vysvětlitelnosti, bezpečných inovací a experimentování v kontrolovaném prostředí a soubor opatření umožňujících účinné opravné prostředky, včetně práva požadovat a získat informace a podat stížnost příslušnému orgánu, a procesní záruky.

⁷ Definice OECD týkající se „systému AI“ byla aktualizována dne 8. listopadu 2023 (C(2023)151 a C/M(2023)14, bod 218) s cílem zajistit, aby byla i nadále technicky přesná a odrážela technologický vývoj, včetně generativní AI.

Systém dohledu zamýšlený v úmluvě je rovněž plně v souladu s komplexním systémem správy a vymáhání stanoveným v aktu o AI, který se skládá z vymáhání na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni, a s postupy pro jednotné provádění pravidel Unie v členských státech. Úmluva zejména předpokládá jeden nebo více účinných mechanismů dohledu na vnitrostátní úrovni, které musí vykonávat své povinnosti nezávisle a nestranně a musí mít potřebné pravomoci, odborné znalosti a zdroje, aby mohly účinně plnit úkoly dohledu nad dodržováním povinností stanovených v úmluvě a provedených smluvními stranami.

Zatímco akt o AI se bude vztahovat na systémy AI uváděné na trh, do provozu nebo používané v Unii, úmluva má širší geografický dosah zahrnující členy Rady Evropy a třetí státy po celém světě, které mohou k úmluvě přistoupit. Úmluva tak představuje jedinečnou příležitost, jak podpořit důvěryhodnou AI mimo Unii v první mezinárodní právně závazné smlouvě, jež se zakládá na přístupu k regulaci AI, jenž je důrazně zaměřený na lidská práva.

Úmluva i akt o AI jsou nedílnými součástmi regulačního přístupu k AI, s konzistentními a vzájemně se posilujícími závazky na různých mezinárodních úrovních, a mají společný cíl zajistit důvěryhodnou AI.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Úmluva má rovněž společné cíle s dalšími politikami a právními předpisy Unie, které se zaměřují na provádění základních práv zakotvených v Listině základních práv Unie⁸.

Zejména zásada rovnosti a zákazu diskriminace zakotvená v úmluvě je plně v souladu s právními předpisy Unie o zákazu diskriminace a podpoří začlenění hledisek rovnosti do návrhu, vývoje a používání systémů AI a účinné provádění zákazu diskriminace, jak je stanoveno v platném mezinárodním a vnitrostátním právu smluvních stran.

Úmluva je dále v souladu s *acquis* Unie v oblasti ochrany údajů, včetně obecného nařízení o ochraně osobních údajů⁹, pokud jde o základní práva na ochranu soukromí a osobních údajů s účinnými zárukami a ochrannými opatřeními, které musí být pro jednotlivce zavedeny v souladu s platnými vnitrostátními a mezinárodními právními závazky smluvních stran.

Opatření předpokládaná v úmluvě, která mají chránit demokratické procesy smluvních stran v souvislosti s činnostmi během životního cyklu systému AI, jsou plně v souladu s cíli a podrobnými pravidly v nařízení o digitálních službách¹⁰ (a kodexu chování v oblasti dezinformací¹¹), které upravuje poskytování zprostředkovatelských služeb v Unii s cílem zajistit bezpečné, předvídatelné a důvěryhodné online prostředí, v němž jsou dodržována základní práva, včetně práva na svobodu projevu a práva přijímat a rozšiřovat informace. Jsou rovněž v souladu s nařízením o transparentnosti a cílení politické reklamy¹², které obsahuje zvláštní požadavek na transparentnost, pokud jsou systémy AI používány k šíření politických reklam. Opatření jsou rovněž v souladu s politikami Unie v oblasti demokracie a svobodných,

⁸ Listina základních práv Evropské unie, Úř. věst. C 326, 26.10.2012, s. 391.

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách), Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1.

¹¹ [Kodex chování v oblasti dezinformací](#) Formování digitální budoucnosti Evropy

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/900 ze dne 13. března 2024 o transparentnosti a cílení politické reklamy, PE/90/2023/REV/1, Úř. věst. L, 2024/900, 20.3.2024.

spravedlivých a odolných voleb¹³, včetně Akčního plánu pro evropskou demokracii z roku 2020¹⁴, balíčku pro posílení demokracie a integrity voleb¹⁵ a nově balíčku z roku 2023 týkajícího se opatření na obranu demokracie¹⁶.

Tato úmluva je rovněž v souladu s celkovou digitální strategií Unie, pokud jde o její příspěvek k podpoře technologie, která slouží lidem, což je jeden ze tří hlavních pilířů politické orientace a cílů oznámených ve sdělení „Formování digitální budoucnosti Evropy“¹⁷. Jeho cílem je zajistit rozvoj AI způsobem, který respektuje lidská práva a získává důvěru lidí, přičemž zajišťuje připravenost Evropy na digitální věk a mění příští roky v digitální dekádu¹⁸.

Evropské prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu¹⁹ navíc obsahuje několik digitálních práv a zásad, které jsou sladěny s cíli a zásadami úmluvy, přičemž oba nástroje podporují přístup k technologiím, jenž je důrazně založený na lidských právech.

Úmluva je rovněž v souladu se Strategií EU pro práva dítěte²⁰ a Evropskou strategií pro lepší internet pro děti (BIK+)²¹, jejichž cílem je zajistit, aby děti byly na internetu chráněny, respektovány a podporovány, a mohly tak čelit výzvám nových virtuálních světů a AI.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Návrh rozhodnutí o zmocnění k uzavření úmluvy jménem Unie se předkládá Radě podle čl. 218 odst. 6 písm. a) bodu v) SFEU.

Procesněprávním základem pro toto rozhodnutí Rady je čl. 218 odst. 6 písm. a) bod v) SFEU, který stanoví rozhodnutí Rady o uzavření dohody na návrh Komise jakožto vyjednaváče – a po souhlasu Evropského parlamentu – ohledně dohody týkající se oblastí, na kterou se vztahuje řádný legislativní postup. Ustanovení čl. 218 odst. 8 prvního pododstavce SFEU stanoví pro přijetí rozhodnutí Rady hlasování kvalifikovanou většinou.

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 6 písm. a) bodu v) SFEU závisí v první řadě na cíli a obsahu dohody. Podle judikatury platí, že pokud přezkum opatření EU ukáže, že sleduje dvojí cíl nebo že obsahuje dvě složky, a pokud jedny z nich je možno identifikovat jako hlavní nebo převažující, zatímco druhé jsou pouze vedlejší, musí být opatření založeno na jediném právním základu, a sice na tom, který je vyžadován hlavním nebo převažujícím cílem nebo složkou. Pokud se naopak prokáže, že opatření sleduje současně několik cílů nebo má několik složek, které jsou neoddelitelně spjaté, aniž je jedna vůči druhé podružná, takže platí různá ustanovení Smlouvy, musí být opatření výjimečně založeno na různých odpovídajících právních základech.

Pokud jde o hmotněprávní základ, věcná působnost úmluvy je shodná s oblastí působnosti aktu o AI, včetně výjimky z oblasti působnosti týkající systémů AI používaných výlučně pro

¹³ [Ochrana demokracie – Evropská komise \(europa.eu\)](#)

¹⁴ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/protecting-democracy_cs

¹⁵ https://commission.europa.eu/publications/reinforcing-democracy-and-integrity-elections-all-documents_en

¹⁶ Sdělení Komise o obraně demokracie, COM(2023) 630 final.

¹⁷ Sdělení Komise, Formování digitální budoucnosti Evropy, COM(2020) 67 final.

¹⁸ Sdělení Komise, [Digitální kompas 2030: Evropské pojetí digitální dekády](#), COM(2021)118 final.

¹⁹ [Evropské prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu](#), COM(2022) 28 final.

²⁰ Sdělení Komise, Strategie EU pro práva dítěte, COM(2021) 142 final.

²¹ Sdělení Komise, Digitální dekáda pro děti a mládež: nová Evropská strategie pro lepší internet pro děti (BIK+), COM(2022) 212 final.

výzkum a vývoj, národní bezpečnost a vojenské činnosti. Výše uvedená analýza rovněž prokázala, že zásady a povinnosti stanovené v úmluvě se do značné míry shodují a překrývají s podrobnějšími požadavky na AI a konkrétními povinnostmi poskytovatelů a provozovatelů těchto systémů podle aktu o AI. Pokud Rada navrhované rozhodnutí přijme a Unie úmluvu uzavře, bude akt o AI představovat primární právní předpis EU k provedení úmluvy v právním řádu EU s plně harmonizovanými pravidly pro uvádění na trh, uvádění do provozu a používání systémů AI v Unii, která jsou přímo použitelná ve všech členských státech, pokud akt o AI výslovně nestanoví jinak²².

Vzhledem k tomu, že oblast působnosti a cíle úmluvy jsou sladěny a plně v souladu s cíli aktu o AI, a k tomu, že se oba právní nástroje navzájem významně překrývají, je hmotněprávním základem pro uzavření úmluvy článek 114 SFEU, který je primárním právním základem aktu o AI.

Povaha mezinárodních dohod („pouze EU“ nebo „smíšené“) je podmíněna souladem konkrétního předmětu s výhradními nebo sdílenými pravomocemi EU.

V čl. 3 odst. 2 SFEU se stanoví, že ve výlučné pravomoci Unie je „uzavření mezinárodní smlouvy, [...] pokud její uzavření může ovlivnit společná pravidla či změnit jejich působnost“. Mezinárodní dohoda může ovlivnit společná pravidla nebo změnit jejich působnost, pokud se oblast, na kterou se dohoda vztahuje, překrývá s právem Unie nebo je jím do značné míry upravena²³.

Osobní působnost úmluvy je plně sladěna s aktem o AI v tom smyslu, že oba právní nástroje se v zásadě vztahují na veřejné i soukromé subjekty (s dobrovolným uplatněním zásad a povinností stanovených v úmluvě na soukromé subjekty jiné než ty, které jednají jménem orgánů veřejné správy), přičemž věcná působnost obou právních nástrojů vylučuje z použitelných pravidel činnosti v oblasti AI výlučně související s národní bezpečností, armádou a výzkumem.

Vzhledem k tomu, že se osobní a věcná působnost úmluvy a aktu o AI překrývají, může uzavření úmluvy ovlivnit společná pravidla Unie nebo změnit jejich působnost ve smyslu čl. 3 odst. 2 SFEU. V důsledku toho by se mělo mít za to, že Unie má výlučnou vnější pravomoc k uzavření úmluvy, a úmluva by měla být uzavřena jménem Unie jako „pouze EU“ dohoda, neboť byla podepsána na základě zmocnění uděleného rozhodnutím Rady (EU) 2024/2218.

- **Proporcionalita**

Úmluva nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné k dosažení politických cílů, a rozvíjí tak soudržný přístup k regulaci AI na mezinárodní úrovni.

Úmluva stanoví pro AI právní rámec na vysoké úrovni, který umožňuje flexibilitu, čímž dává smluvním stranám možnost navrhnout konkrétní prováděcí rámce. Přístup založený na rizicích rovněž zajišťuje přiměřenost pravidel a umožňuje diferencovat prováděcí opatření způsobem přiměřeným rizikům, podobně jako akt o AI.

²² Viz článek 1 a 1. bod odůvodnění aktu o AI.

²³ Např. věc C-114/12, Komise v. Rada (práva vysílacích organizací související s autorským právem), ECLI:EU:C:2014:2151, body 68–69; posudek 1/13, Přistoupení třetích států k Haagské úmluvě, EU:C:2014:2303, body 71–74; věc C-66/13, Green Network, EU:C:2014:2399, body 27–33; posudek 3/15, Marrákešská smlouva o usnadnění přístupu k publikovaným dílům nevidomým a zrakově postiženým osobám či osobám s jinými poruchami čtení, ECLI:EU:C:2017:114, body 105–108.

- **Volba nástroje**

Vybraný nástroj je návrh rozhodnutí Rady podle čl. 218 odst. 6 písm. a) bodu v) SFEU.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ EX POST, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Základní práva**

Úmluva má za cíl řešit potenciální rizika a újmy pro lidská práva tím, že se zajistí, aby činnosti v rámci životního cyklu systémů AI byly v souladu se zásadami dodržování lidských práv, demokracie a právního státu, a zároveň uznává potenciál AI chránit a usnadňovat výkon těchto práv v digitálním prostředí a zlepšovat společenský a environmentální blahobyt a technologický pokrok.

Konkrétní zásady a povinnosti stanovené v úmluvě mají chránit a dodržovat lidská práva zakotvená v mnoha mezinárodních a regionálních nástrojích²⁴, které se vztahují na smluvní strany, včetně Listiny základních práv Unie a mezinárodních nástrojů v oblasti lidských práv, které Unie sjednala.

Úmluva tak stanoví společný minimální standard pro uplatňování ochrany lidských práv v souvislosti s umělou inteligencí, přičemž zachovává stávající ochranu lidských práv a umožňuje smluvním stranám poskytnout širší ochranu s přísnějšími zárukami.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Úmluva předpokládá finanční příspěvky států, které nejsou členy Rady Evropy, na činnosti konference smluvních stran. Zatímco všichni členové Rady Evropy budou přispívat prostřednictvím řádného rozpočtu Rady Evropy v souladu se Statutem Rady Evropy, strany, které nejsou jejími členy, budou poskytovat mimorozpočtové příspěvky. Příspěvek smluvní strany, která není členem Rady Evropy, stanoví společně Výbor ministrů a tato smluvní strana.

Úmluva nezasahuje do vnitrostátních právních předpisů smluvních stran, které upravují rozpočtové pravomoci a postupy pro rozpočtové prostředky. Rámcová úmluva nestanoví, jakou formu by se měly stanovit příspěvky stran (včetně částek a modalit), které nejsou členy Rady Evropy. Právním základem pro příspěvek těchto smluvních stran bude samotná rámcová úmluva a akt (akty) stanovující tento příspěvek²⁵.

²⁴ Například Všeobecná deklarace lidských práv z roku 1948, Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod z roku 1950 (ETS č. 5), Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966, Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech z roku 1966, Evropská sociální charta z roku 1961 (ETS č. 35), jakož i jejich příslušné protokoly, a (revidovaná) Evropská sociální charta z roku 1996 (ETS č. 163), Úmluva OSN o právech dítěte z roku 1989 a Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením z roku 2006.

²⁵ Viz bod 134 vysvětlující zprávy k Rámcové úmluvě Rady Evropy o umělé inteligenci a lidských právech, demokracii a právním státu.

5. OSTATNÍ PRVKY

• Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv

Konference smluvních stran složená ze zástupců smluvních stran bude sledovat účinné provádění úmluvy smluvními stranami a vydávat za tímto účelem konkrétní doporučení. Konference stran rovněž zváží možné změny úmluvy.

Každá smluvní strana bude muset během prvních dvou let od přistoupení a poté v pravidelných intervalech předložit konferenci smluvních stran zprávu, v níž podrobně uvede opatření přijatá k provádění úmluvy. Smluvní strany se dále vyzývají ke spolupráci při plnění cílů úmluvy. Tato mezinárodní spolupráce může zahrnovat sdílení relevantních informací týkajících se AI a jejího potenciálu negativně nebo pozitivně ovlivňovat lidská práva, demokracii a právní stát.

Každá smluvní strana bude muset určit jeden nebo více účinných mechanismů dohledu na vnitrostátní úrovni, aby se zajistilo monitorování a provádění úmluvy. Na úrovni Unie zajistí monitorování a provádění úmluvy v souladu se Smlouvami Komise.

Body odůvodnění tohoto návrhu na uzavření úmluvy potvrzují, že v souladu s čl. 218 odst. 9 SFEU by Rada měla na návrh Komise přijmout rozhodnutí stanovující postoje, které mají být jménem Unie zaujaty na konferenci smluvních stran, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, zejména jednacím řád konference smluvních stran. Při sjednávání tohoto jednacího řádu, který má být přijat konsensem do dvanácti měsíců od vstupu této úmluvy v platnost²⁶, bude Unie usilovat o to, aby jí bylo přiděleno 27 hlasů, což odpovídá počtu jejích členských států. Pokud bude Unii těchto 27 hlasů přiděleno, Komise zastupující Unii bude usilovat o to, aby byla zajištěna posílená koordinace s členskými státy s cílem vyjádřit před konferencí stran jednotné postoje a uplatnit jménem Unie své hlasovací právo. Tato posílená koordinace je obzvláště důležitá vzhledem k tomu, že členy Rady Evropy jsou též všechny členské státy, a s ohledem na rychle se vyvíjející povahu umělé inteligence, jakož i na potřebu mít v této oblasti soudržný celosvětově použitelný rámec. Za účelem zajištění posílené koordinace by Rada měla být zapojena do formulování všech postojů bez ohledu na jejich povahu, včetně postojů založených na čl. 16 odst. 1 Smlouvy o EU a čl. 218 odst. 9 SFEU. Pokud by se Unii navzdory jejímu veškerému úsilí nepodařilo dosáhnout přidělení 27 hlasů, Komise navrhne, aby v souladu s čl. 2 odst. 1 SFEU a při plném respektování výlučné pravomoci Unie byly členské státy zmocněny k přistoupení k této úmluvě společně s Uní, aby se zajistilo, že Unie disponuje v Radě Evropy počtem hlasů, který odpovídá jejímu významu a odpovídajícím způsobem umožňuje hájit její zájmy.

Komise vyzve každý členský stát, aby vyslal jednoho zástupce, který bude na zasedáních konference stran doprovázet v rámci delegace Unie zastoupení Komise. Má být respektována zásada loajální spolupráce.

²⁶ V souladu s čl. 30 odst. 3 úmluvy vstoupí úmluva v platnost prvním dnem měsíce, který následuje po uplynutí lhůty tří měsíců od data, kdy pět signatářů, včetně alespoň tří členských států Rady Evropy, vyjádří souhlas s tím, aby byli touto úmluvou vázáni.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY**o uzavření Rámcové úmluvy Rady Evropy o umělé inteligenci a lidských právech, demokracii a právním státu jménem Evropské unie**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 114 ve spojení s čl. 218 odst. 6 písm. a) bod v) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na souhlas Evropského parlamentu,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V souladu s rozhodnutím Rady (EU) 2024/2218²⁷ byla dne 5. září 2024 jménem Evropské unie podepsána Rámcová úmluva Rady Evropy o umělé inteligenci a lidských právech, demokracii a právním státu (dále jen „úmluva“) s výhradou jejího pozdějšího uzavření.
- (2) Úmluva stanoví obecné zásady a povinnosti, které by měly smluvní strany úmluvy dodržovat, aby zajistily ochranu lidských práv, demokracie a právního státu v souvislosti s činnostmi během životního cyklu systémů umělé inteligence („AI“).
- (3) Dne 13. června 2024 přijaly Evropský parlament a Rada na základě článků 16 a 114 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689²⁸, které obsahuje harmonizovaná pravidla, obecně založená na úplné harmonizaci, jež upravují uvádění na trh, uvádění do provozu a používání systémů AI v Unii. Tato pravidla jsou přímo použitelná v členských státech, pokud uvedené nařízení výslovně nestanoví jinak. Úmluva má být v Unii prováděna výhradně prostřednictvím nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 a případně dalšího příslušného *acquis* Unie.
- (4) Činnosti v rámci životního cyklu systémů AI související s ochranou zájmů národní bezpečnosti jsou z oblasti působnosti úmluvy vyloučeny. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689, které bude hlavním právním aktem Unie provádějícím úmluvu, ze své oblasti působnosti vylučuje rovněž používání systémů AI uváděných na trh či do provozu nebo používaných, se změnami nebo bez nich, výhradně pro účely národní bezpečnosti a výstupy ze systémů AI používaných v Unii výhradně pro tyto účely, bez ohledu na typ subjektu, který tyto činnosti provádí. Národní bezpečnost navíc zůstává výhradní odpovědností každého členského státu,

²⁷ Rozhodnutí Rady (EU) 2024/2218 ze dne 28. srpna 2024 o podpisu Rámcové úmluvy Rady Evropy o umělé inteligenci a lidských právech, demokracii a právním státu jménem Evropské unie, ST/12385/2024/INIT, Úř. věst. L, 2024/2218, 4.9.2024.

²⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 ze dne 13. června 2024, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci a mění nařízení (ES) č. 300/2008, (EU) č. 167/2013, (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 a (EU) 2019/2144 a směrnice 2014/90/EU, (EU) 2016/797 a (EU) 2020/1828 (akt o umělé inteligenci), Úř. věst. L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>.

jak je stanoveno v čl. 4 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“). Postoj Unie vyjádřený na konferenci smluvních stran zřízené úmluvou by proto měl respektovat výše uvedená omezení. Komise by zejména neměla na zasedáních konference smluvních stran projednávat činnosti v rámci životního cyklu systémů AI, které se týkají ochrany zájmů národní bezpečnosti, ani k nim zaujímat postoj.

- (5) Vzhledem k tomu, že se osobní a věcná působnost úmluvy i její hmotněprávní ustanovení v široké míře shodují s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689, které je doplněno dalším příslušným *acquis* Unie, může uzavření úmluvy ovlivnit společná pravidla Unie nebo změnit jejich působnost ve smyslu čl. 3 odst. 2 Smlouvy o fungování EU. Toto další příslušné *acquis* Unie zahrnuje právní akty, jejichž cílem je provádět základní práva zakotvená v Listině základních práv Evropské unie, např. právní předpisy Unie týkající se zákazu diskriminace, včetně směrnic Rady 2000/43/ES²⁹ a 2000/78/ES³⁰; *acquis* Unie v oblasti ochrany osobních údajů, včetně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679³¹ a (EU) 2022/2065³², jejichž cílem je zajistit bezpečné, předvídatelné a důvěryhodné online prostředí, v němž jsou dodržována základní práva, včetně práva na svobodu projevu a práva přijímat a rozšiřovat informace; nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/900 o cílení politické reklamy³³ a právních předpisů týkajících se bezpečnosti výrobků a odpovědnosti za vadné výrobky, včetně směrnice Rady 85/374/EHS³⁴. Unie má proto výlučnou vnější pravomoc úmluvu uzavřít. Smluvní stranou úmluvy by se proto měla stát pouze Unie.
- (6) Konference smluvních stran bude hrát významnou úlohu při účinném provádění úmluvy, mimo jiné vydáváním konkrétních doporučení týkajících se jejího výkladu a uplatňování. Konference stran rovněž zváží možné změny úmluvy. V souladu s čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU by Rada měla na návrh Komise přijmout rozhodnutí stanovující postoje, které mají být jménem Unie zaujaty na konferenci smluvních stran, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, zejména jednací řád konference smluvních stran. Při sjednávání tohoto jednacího řádu, který má být přijat konsensem do dvanácti měsíců od vstupu této úmluvy v platnost, bude Unie usilovat o to, aby jí bylo přiděleno 27 hlasů, což odpovídá počtu jejích členských států. Pokud bude Unii těchto 27 hlasů přiděleno, Komise zastupující Unii by měla zajistit posílenou koordinaci s členskými státy s cílem vyjádřit před konferencí stran jednotné postoje a uplatnit jménem Unie své hlasovací právo. Tato posílená koordinace je obzvláště důležitá vzhledem k tomu, že členy Rady Evropy jsou též všechny členské státy, a s ohledem na rychle se vyvíjející povahu AI, jakož i na potřebu mít v oblasti AI soudržný celosvětově použitelný rámec. Za účelem zajištění posílené koordinace by Rada měla být zapojena do formulování všech postojů bez

²⁹ Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, [Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22](#).

³⁰ Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, [Úř. věst. L 303, 2.12.2000, s. 16](#).

³¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), [Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1](#).

³² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách), [Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1](#).

³³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/900 ze dne 13. března 2024 o transparentnosti a cílení politické reklamy, [Úř. věst. L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj>](#)

³⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2853 ze dne 23. října 2024 o odpovědnosti za vadné výrobky a o zrušení směrnice Rady 85/374/EHS, PE/7/2024/REV/1, [Úř. věst. L, 2024/2853, 18.11.2024](#).

ohledu na jejich povahu, včetně postojů založených na čl. 16 odst. 1 Smlouvy o EU a čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU. Pokud by se Unii navzdory jejímu veškerému úsilí nepodařilo dosáhnout přidělení 27 hlasů, Komise by měla navrhnout, aby v souladu s čl. 2 odst. 1 Smlouvy o fungování EU a při plném respektování výlučné pravomoci Unie byly členské státy zmocněny k přistoupení k této úmluvě společně s Unií, aby se zajistilo, že Unie disponuje v Radě Evropy počtem hlasů, který odpovídá jejímu významu a odpovídajícím způsobem umožňuje hájit její zájmy.

- (7) Komise vyzve každý členský stát, aby vyslal jednoho zástupce, který bude na zasedáních konference stran doprovázet v rámci delegace Unie zastoupení Komise. Má být respektována zásada loajální spolupráce.
- (8) Pokud jde o jakoukoliv jinou dohodu, která může být v budoucnu uzavřena pod záštitou Rady Evropy nebo na jiných mezinárodních fórech, a to i v oblasti AI, jakož i o jakoukoliv změnu úmluvy, mělo by být rozdělení vnějších pravomocí mezi Unií a členské státy posuzováno s ohledem na zvláštnosti každého takového nástroje. Je nanejvýš důležité, aby Unie a její členské státy mohly i nadále hrát přímou a aktivní úlohu při vyjadřování stanovisek Unie a při hájení jejích zájmů, důsledným a koordinovaným způsobem a plně v souladu se Smlouvami.
- (9) Úmluva by měla být schválena jménem Unie,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Uzavření Rámcové úmluvy Rady Evropy o umělé inteligenci a lidských právech, demokracii a právním státě (dále jen „úmluva“) se schvaluje jménem Unie.

Znění úmluvy, která má být uzavřena, je připojeno k tomuto rozhodnutí jako příloha I.

Článek 2

Prohlášení, která mají být předložena generálnímu tajemníkovi Rady Evropy a která jsou připojena k tomuto rozhodnutí v příloze II, se schvalují jménem Unie.

Článek 3

Úmluva se v Unii provádí výhradně prostřednictvím nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci, a v příslušných případech prostřednictvím dalšího příslušného *acquis* Unie.

Článek 4

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dne [...].

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně